

дання хірургії у вищих медичних навчальних закладах вимагає від викладача високого рівня психолого-педагогічної культури, особливого ставлення до особистості студента, що дозволить підготувати в майбутньому якісних фахівців.

2. Для оптимізації навчального процесу і поліпшення засвоєння студентами хірургічних дисциплін необхідно використовувати можливості сучасних комп'ютерних технологій.

Література

1. Волосовець О.П. Удосконалення засвоєння практичних навичок і методик студентами та лікарями-інтернами – важлива складова кадрової перебудови первинної ланки медичної допомоги

населенню України / О. П. Волосовець, Ю.С. П'ятницький, І. С. Вітенко, І. В. Мельник, Р. А. Стецюк // Медична освіта – 2012. – № 3. – С. 5-7.

2. Желіба М.Д. Перший досвід викладання загальної хірургії з доглядом за хворими за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / М.Д. Желіба, Ю.Й. Гумінський, І.Н. Ошовський, М.І. Бурковський // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. – 2009. – Т. 9, Випуск 1 (25). – С. 339-341.

3. Унгурян Л. М. Мотивація студентів в процесі навчання, шляхи мотивації до навчання / Л. М. Унгурян, Г. В. Чернецька, М. С. Образенко // Медична освіта – 2013. – № 4. – С. 75 – 77.

Одержано 31.03.2014 року.

УДК 61:378.1:37.022

МЕТОДИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ХІРУРГІЇ НА СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ В УМОВАХ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

С.Б. Телемуха

Івано-Франківський національний медичний університет

МЕТОДЫ УЛУЧШЕНИЯ ПРЕПОДАВАНИЯ ХИРУРГИИ НА СТОМАТОЛОГИЧЕСКОМ ФАКУЛЬТЕТЕ В УСЛОВИЯХ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕССА

С.Б. Телемуха

Івано-Франківський національний медичний університет

METHODS OF IMPROVEMENT OF THE TEACHING OF SURGERY ON DENTAL FACULTY IN TERMS OF BOLOGNA PROCESS

S.B. Telemukha

Ivano-Frankivsk National Medical University

Резюме: Системний підхід до навчання майбутніх лікарів визначив задачі комплексної науково-дослідної роботи, яку було проведено на кафедрі хірургії стоматологічного факультету. Дослідження даної роботи базувалися на уявленнях і принципах класичної педагогіки, де специфіка медичної університетської освіти диктує обов'язкову внутрішньо-предметну і міждисциплінарну інтеграцію. Розроблений перспективний напрямок - введення наскрізних програм, який, на нашу думку, дозволить успішно подолати недоліки предметної форми освіти. Якщо говорити про місце хірургії в безперервній медичній освіті, то аналіз робочих програм кафедр показав частку досліджуваних розділів хірургії із доглядом за хворими в кожній конкретній дисципліні. Назріла доцільність винесення на розгляд рейтингових модулів програмного вивчення хірургії стоматологічного факультету студентами. Слід розширити питання загальної хірургії догляду за хворими з 2 змістовних модулів до 3-4. Необхідно розглянути можливість розширення кількості змістовних модулів з питань хірургічної інфекції, невідкладних станів, гострої хірургічної патології.

Ключові слова: болонський процес, хірургія, модульна система.

Резюме: Системный подход к учебе будущих врачей определил задачи комплексной научно-исследовательской работы, которая была проведена на кафедре хирургии стоматологического факультета. Исследования данной работы базировались на представлениях и принципах классической педагогики, где специфика медицинского университетского образования диктует обязательную внутрпредметную и междисциплинарную интеграцию. Разработанное перспективное направление - введение сквозных программ, которое, по нашему мнению, позволит успешно побороть недостатки предметной формы образования. Если говорить о месте хирургии в непрерывном медицинском образовании, то анализ рабочих программ кафедр показал часть исследуемых разделов хирургии с уходом за больными в каждой конкретной дисциплине. Назревшая целесообразность вынесения на рассмотрение рейтинговых модулей по программе изучения хирургии данными студентами. Следует расширить вопрос общей хирургии ухода за больными из 2 содержательных модулей до 3-4. Необходимо рассмотреть возможность расширения количества содержательных модулей по вопросам хирургической инфекции, неотложных состояний, острой хирургической патологии.

Ключевые слова: болонский процесс, хирургия, модульная система.

Abstract: System approach to the training of future doctors defined the tasks of complex research work that was conducted on the department of surgery of dental faculty. The research was based on presentations and principles of classic pedagogics, where the specificity of medical university education dictates obligatory intersubject and interdisciplinary integration. The worked out perspective direction is introduction of the through programs, that, in our opinion, will allow to overcome successfully subject form of education defects. Talking about the place of surgery in continuous medical education, the analysis of executable codes of departments showed part of the investigated divisions of surgery with the care of patients in every concrete discipline. The expediency of taking for consideration of the rating modules on the program of surgery study by these students came to a head. It is necessary to extend the question of general surgery of patients care from 2 content modules to 3-4 ones. It is necessary to consider possibility of expansion of amount of the content modules on questions of surgical infection, urgent states, sharp surgical pathology.

Key words: Bologna process, surgery, modular system.

Побудова національної системи освіти в Україні передбачає новий підхід до професійної підготовки майбутніх кадрів, спрямований на подолання невідповідності знань студентів запитам особистості, суспільним потребам і світовим стандартам, знецінення соціального престижу освіченості та інтелектуальної діяльності [4].

Нинішній етап розвитку національної вищої освіти характеризується модернізацією і реформуванням, спрямованими на приєднання до Болонського процесу з метою входження в європейський освітній і науковий простір. Успіх практичної медицини, зміцнення системи охорони здоров'я держави ґрунтується на успішному функціонуванні трьох рівноцінних складових: професійної освіти, профільної науки і практичної діяльності [7].

В останні роки у вищих навчальних закладах упроваджена модульно-рейтингова система оцінювання знань. Це зумовлено тим, що діюча чотирибальна система не задовольняла ані викладачів, ані студентів, оскільки в її основі лежала низка недоліків. Вона не забезпечувала достатньої мотивації навчання студентів, тому що траплялося багато випадковостей, пов'язаних з поняттями "пощастило", "здав", "не здав", "підглянув", "підказали" та ін. Перед екзаменом упродовж 3-4 діб за допомогою короткотермінової пам'яті студент "набирав" значний обсяг інформації, на екзамені "видавав" її, далі вона є зайвим багажем. В оцінюванні студентів проявлявся суб'єктивізм і випадковість, що нерідко приводило до порушення соціальної справедливості [3].

Модернізація навчального процесу в руслі вимог Болонської декларації передбачає значне збільшення обсягів самостійної роботи студента (до 50-60%), індивідуалізацію навчання. Це, в свою чергу, потребує належного науково-методичного забезпечення навчального процесу, поліпшення відповідної матеріальної бази навчання.

Всі ці зміни вимагають від викладачів вищих навчальних закладів ґрунтовних знань, умінь і компетентності в організації своєї діяльності на новій методичній і технологічній базі — кредитно-модульній і акумулюючій системі навчання [5].

Модульно-рейтингова і кредитно-модульна система організації навчання, аналізу й оцінювання навчальної діяльності студентів — це важливий крок у напрямку інтенсифікації й оптимізації навчально-виховного процесу у вищій школі.

Останнім часом з'являється все більше доказів того, що велику вагу в успішності навчання мають мотиваційна та емоційна складові навчального процесу. Це передбачає посилення уваги до особистого розвитку студентів, створення сприятливих умов для зростання відповідальності студентів за якість свого навчання, розвиток і зміцнення інтересу до набуття знань. Важливу роль у цьому відіграє формування професійно-орієнтованого ставлення студентів як до навчального процесу в цілому, так і до окремих його складових (предметних циклів і предметів) [1].

Під самостійною пізнавальною діяльністю студентів розуміємо таку навчальну діяльність, яка виконується без безпосередньої участі викладача, але за його завданнями і у спеціально відведений час.

Опосередковане керівництво викладача створює сприятливі умови для самостійних розумових операцій, самостійного орієнтування в навчальному матеріалі і дає змогу студентам працювати в індивідуальному темпі [2].

Вищому рівню розвитку пізнавальної самостійності студентів відповідає ситуація, коли студент не тільки розв'язує складні для себе проблеми, а й самостійно шукає більш досконалі способи їх розв'язання. В ході самостійної пізнавальної діяльності студентів можна виділити чотири основні етапи: визначення мети, мотивація, організація дій, контроль.

Внутрішня мотивація - потужний імпульс до діяльності, який при зовнішньому стимулюванні спонукає, що безпо-

середньо підводить суб'єкта до досягнення мети [3].

Мета роботи — на підставі аналізу викладання хірургії студентам стоматологічного факультету знайти шляхи покращення викладання в умовах болонського процесу.

Системний підхід до навчання майбутніх лікарів визначив задачі комплексної науково-дослідної роботи, яку було проведено на кафедрі хірургії стоматологічного факультету. Дослідження даної роботи базувалися на уявленнях і принципах класичної педагогіки, де специфіка медичної університетської освіти диктує обов'язкову внутрішньоопредметну й міждисциплінарну інтеграцію. З питань внутрішньоопредметної інтеграції колектив кафедри узгодив цілі і задачі викладання предмета хірургії, які відображено в новій версії розроблених робочих програм. З питань міждисциплінарної інтеграції кафедра хірургії тісно взаємодіє з кафедрами: анатомії, фізіології, біохімії, фармакології пропедевтики внутрішніх хвороб з доглядом за хворими. Такий спектр міждисциплінарної взаємодії узгоджується з особливими проблемами при організації і реалізації управління навчального процесу. Саме постановка проблемної задачі, відповідь на яку студент-медик буде шукати, розширювати і удосконалювати впродовж всіх років навчання у вузі, сприяє формуванню мотиваційного, свідомого підходу до навчання. Таке навчання значно полегшує роботу викладача зі студентом, а також сприяє формуванню навичок самонавчання і самоконтролю, тобто підвищує рівень свідомого ставлення до набування професійних знань-умінь і особистих якостей майбутнього лікаря.

Розроблений перспективний напрямок - введення наскрізних програм, який, на нашу думку, дозволить успішно подолати недоліки предметної форми освіти. Якщо говорити про місце хірургії в безперервній медичній освіті, то аналіз робочих програм кафедр показав частку досліджуваних розділів хірургії із доглядом за хворими в кожній конкретній дисципліні. Були розглянуті робочі програми суміжних кафедр. На наш погляд, потрібно більш детально переглянути тематику практичних занять. Враховуючи низький базисний рівень знань студентів стоматологічного факультету, частина тем для засвоєння досить важка. Деякі об'ємні теми практичних занять студент просто не в змозі прочитати, не кажучи про відсоток виходу знань після практичного заняття.

Більше слід звертати увагу на практичні навички, особливості огляду хірургічних хворих, питання диференційної діагностики гострих захворювань. Студенти-стоматологи повинні навчитися хоча б запідозрити гостру хірургічну патологію.

Можливо, треба збільшити кількість балів за самостійну практичну роботу. Беручи активну участь в роботі студентського наукового гуртка, чергувань хірургічного відділу на базі клініки, коефіцієнт засвоєння знань і практичних навичок набагато вищий.

Отже, слід розширити питання загальної хірургії догляду за хворими з 2 змістовних модулів до 3-4. Необхідно розглянути можливість розширення кількості змістовних модулів з питань хірургічної інфекції, невідкладних станів, гострої хірургічної патології.

Результати аналізу показали, що, з одного боку, одні розділи хірургії варто зменшити в обсязі або винести на самостійне (реферативне або факультативне) вивчення студентів (по питаннях). Інші розділи можна розгорнути з погляду обсягу і складності, а також необхідності застосування надалі в практичній роботі.

Окремим питанням стоїть питання вивчення хірургії студентами стоматологами, які навчаються на факультеті підготовки іноземних громадян. Система їхніх знань докорінно відрізняється від бази знань наших студентів. Переважна їхня більшість приходять на перші заняття з думкою про непотрібність знань із загальної хірургії. Питання психологічної

роботи з студентами іноземцями досить складні і виходять на перше місце. Потрібно стимулювати появу мотивації до навчання в цих студентів. У тематичному плані більше занять потрібно відвести на гостру хірургічну патологію, хірургічну інфекцію, невідкладну допомогу в хірургії. Засвоєння знань хронічної хірургічної патології у цих студентів мінімальне і менш потрібне.

Висновки

Назріла доцільність винесення на розгляд рейтингових модулів з програми вивчення хірургії даними студентами. Слід розширити питання загальної хірургії догляду за хворими з 2 змістовних модулів до 3-4. Необхідно розглянути можливість розширення кількості змістовних модулів з питань хірургічної інфекції, невідкладних станів, гострої хірургічної патології.

Література

1. Васюк О., Шевченко Л. Основні педагогічні фактори та умови формування професійної спрямованості майбутніх фахівців // Вісник Книжкової палати. - 2006. - №1. - С.29-31.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Метод,

- посіб. для студентів магістратури. — К.: Центр навч. літ., 2009.
3. Гессен С.И. Основы педагогика: Введения в прикладную философию: Навчальний посібник для вузів.-М.: Школа – Пресс, 2008. -448с.
4. Зайчук В.О. Управління якістю освіти як складова державної освітньої політики // Педагогіка і психологія.-2007. – № 2. – С. 18-26.
5. Зубко В.В. Сучасні системи вищої освіти: порівняння для України К.: KM Academia, 2009.-290 с.
6. Кучер С Сутність та завдання контролю в системі модульного навчання // Рідна школа. — 2000. — № 11.
7. Пикалюк В.С. - Болонський процес в медвузах через п'ять років після старту: на що сподівались (що планували) і що маємо.- Україна, АРК, м. Сімферополь каф. Анатомії людини.
8. Міцність знань студентів - невід'ємна умова успішності подальшої професійної діяльності / Тарапата М.І., Кравцов П.Я., Попов Б.Г., Андреева В.Ф., Гайдарова Е.В., Натрус Л.В., Панова Т.І., Терещенко А.В., Конопляно В. А. // Матеріали науково-практичної конференції „Самостійна робота студентів вищих навчальних закладів: досвід, проблеми та перспективи”, 20-21 квітня 2004 р., м. Харків, - С. 147-148.

Одержано 31.03.20104 року.

УДК 378.12+378.4

ВИМОГИ ДО ОСОБИ ВИКЛАДАЧА В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

І.С. Тимків

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

ТРЕБОВАНИЯ К ЛИЧНОСТИ ПРЕПОДАВАТЕЛЯ В СОВРЕМЕННОМ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОСТРАНСТВЕ

И.С. Тымкив

ГВУЗ «Ивано-Франковский национальный медицинский университет»

REQUIREMENTS TO PERSONALITY OF A TEACHER IN MODERN EDUCATIONAL SPACE

I.S. Tymkiv

Ivano-Frankivsk National Medical University

Резюме. Професійна діяльність педагога - це духовний, інтелектуальний та культурний потенціал, що дозволяє розвивати студента як особистість. Така важливість ролі педагога та результатів його діяльності зумовлює відповідні високі вимоги як до особистості, так і до професійної майстерності викладача. Педагог не просто навчає, а й насамперед виховує моральну, вільну, самостійну та самодостатню особистість; дає фундаментальні, системні, дієві знання, які згодом людина зможе використовувати не тільки в навчанні, але й в особистому та професійному житті; розвиває особистість із сильним, гнучким мисленням. Гарний педагог намагається виховати успішного учня.

Ключові слова: викладач, студент, університет.

Резюме. Профессиональная деятельность педагога - это духовный, интеллектуальный и культурный потенциал, который позволяет развивать студента как личность. Такая важность роли педагога и результатов его деятельности предопределяет соответствующие высокие требования как к личности, так и к профессиональному мастерству преподавателя. Педагог не просто обучает, но в первую очередь воспитывает моральную, свободную, самостоятельную и самодостаточную личность; дает фундаментальные, системные, действенные знания, которые впоследствии человек сможет использовать не только в учебе, но и в личной и профессиональной жизни; развивает личность с сильным, гибким мышлением. Хороший педагог пытается воспитать успешного ученика.

Ключевые слова: преподаватель, студент, университет

Abstract. Professional activity of teacher is spiritual, intellectual and cultural potential, that allows to develop a student as a personality. Such importance of the role of a teacher and results of his activity predetermine corresponding requirements both to personality and to professional mastery of a teacher. A teacher not just teaches, but also, first of all, brings up moral, free, independent and all-sufficient personality; gives fundamental, system, effective knowledge, which afterwards a man will be able to use not only in studies but also in the personal and professional life; develops personality with the strong, flexible thinking. A good teacher tries to bring up a successful student.

Key words: teacher, student, university.